

Kulturális-közéleti havilap, harminckilencedik évfolyam

2013 február Ról-ról

Sándor Erzsi: Az utolsó vérig (Fiala – a messziről jött ember. Fiala János műsora. ATV, hetente.)

Kétféle ember van. Olyan, amelyik bírja a Fialát, és olyan, amelyik nem. Az egyszerűség kedvéért leszögezem mindjárt az elején, hogy én a Fiala-bírók közé tartozom. Éppen azért, amiért mások nem bírják. Mert udvariatlan, kellemetlen, érdes, nyers, faragatlan, tapintatlan. Mert egy mikrosebészbe oltott hentes. Aprólékosan föltárja a műtendő területet, aztán egy bárdal lecsap rá. Nem legömbölyít, hanem éleket farag. Nem a problémák elintézésében, hanem az elmélyítésükben érdekelt. Azok közé tartozom, akik közel tíz éven át együtt keltek a rádióműsorával, gyakran beletelefonáltam, tudomásul vettem, ha rám csapta a telefont, szíveskedtem volna konkrétan fogalmazni. Jó, néha nem volt igaza, de nem lehet annyiszor igazságosnak lenni, ahányszor ő udvariatlan. Ez a káló. Fiala ugyanis műsort készít mindenkifelett. Olyat, amelyik számít, amelyikről beszélnek, amelyik orientál, és ekképpen példa nélkül való. Az ellenkezőjére bőven találhatott volna mintát, de nagy ívben akarta elkerülni az udvariasan együtt érző, okosan felvilágosító, megértően toleráns műsorvezetői típust. Ő a műsorában nem várja meg, amíg a betelefonáló leküzdí a mikrofonlázát, összeszedi a gondolatait – ha vannak –, és körülményesen mondatokká fogalmazza. Türelmetlenül véget vet a beszélgetésnek, még mielőtt parttalanná válna. Fiala gyorsan irritálódik, és mivel gyors, ezáltal irritál. Magándüheit közdühbe tolja. Néha nem is értettem, hogy élte túl a műsorait egyáltalán. Sokba van neki.

Mert csak kétféle ember van: olyan, aki szereti a Fialát, és olyan, aki nem. Fiala úgy tesz, mintha nem érdekelné, hogy szeretik-e. Majdnem sikerül úgy tennie, biztosan vannak olyanok, akik bedőlnek neki. Fiala majd meghal azért, hogy szeressék, de képtelen megfelelni a médiatikus elvárások népszerűsítő szeretetének. Semmit sem utál jobban, mint azokat a riportereket, újságírókat, műsorvezetőket, akiket szeret a nép. Sok vicces rondaságot mond rájuk, irigyli őket, de mégsem cserélné velük. Mert annak a simulékonyság, a gyávaság, a politikailag megfontolt kiegyensúlyozottság lenne az ára. Fiala a zsigeri kiegyensúlyozottságban hisz. A vele született igazságérzetében, a kiszolgáltatottság ösztönös elutasításában, az önkéntelen közszolgálatosságban. Felkészültsége, olvasottsága, politikai érzékenysége, slágfertigsége, célra tartott barátainak rendszere segíti, hogy eljusson az értelemig, és tovább.

A fejében ketyegő műsor időzítő szerkezete akadályozza meg abban, hogy hülyeségeket, előítéleteket, végiggondolatlanságokat hallgasson meg, és ugyanez teszi alkalmassá, hogy bunkó legyen, felfuvalkodottan türelmetlen. Ez is hozzátartozik ma már a Fiala-show-hoz. A reflex, hogy két mondatból felismerje az értelmetlenséget, és azonnal lecsapjon rá. Védjegyévé vált, akár szerzői jogot is tetethetne rá.

Fiala persze narcisztikus, de hát hogy is bírhatná másképp azt a megvetéssel elegy

grandiózusságot, amivel bő évtizede minden reggel szétcsap a hallgatói között. Tévedés lenne azt hinni rólunk, akik bírjuk és szeretjük, hogy mi meg mazochisták lennénk, és szeretnénk hosszabb időt tölteni Fialával kettesben. Szó sincs róla! Egyszerűen csak kedveljük, hogy van a médiában egy ember, aki abból csinál műsort, hogy pont mindazt nem teszi meg, amit a kereskedelmi médiában mindenki más meg igen. Abban hisz, hogy a kellemtelensége, az arroganciája, az agresszivitása ugyanúgy hozza a hallgatottságot-nézettséget, mintha mindezek ellentétéként simulna bele a kereskedelmi média egymással felcserélhető szereplői közé. Fiala megpróbálta magát kertéves celebként, de – bár szeret rá szépen emlékezni – mindenkinek jobb, ha nem beszélünk róla. Akik bevállalták, azt képzeltek róla, hogy piszkálódó arroganciája majd nézőszámot növelő bohóccá teszi. A nézők pillanatok alatt szavazták ki a show-ból. Nem volt a helyén, még ha szeretett volna is ott lenni. Megviselte a történet, sokáig emlegette a rádióműsorában.

Egyelőre belőhetetlen, hogy az ATV-ben most elinduló és televíziósított műsora, a „Fiala – a messziről jött ember” mire lesz elég. Hozza-e a nézőszámot, és ha igen, mennyit? Egyáltalán mennyit várnak tőle? A műsor megjárta már a Kelj fel, Jancsi rádióstúdióját is, onnan indult a tévés karrier irányába. Az ötlet annyira jó, hogy több rádiós kollégám verte falba a fejét, amiért nem neki jutott az eszébe. Fiala sokszor elmondja magáról, hogy ő, a messziről jött ember nem hülye, csak nem idevalósi. Ebből az aspektusból magyaráztatja el magának a közelmúlt bizonyos közéleti-politikai eseményeit, amire mindenki emlékszik, és mindenki rosszul.

A műsor két részből áll. Az elsőben hárman állnak vele szemben. Középen egy közéletben már jócskán megfordult figura, a két szélén pedig Fiala két kipróbált betelefonálója. Például a Pogácsasütő és a Tengerész. Bő évtizedes rutinjukkal tudnak replikázni Fialának, ők azok, akik már kivívták maguknak a meghallgatás jogát. Bírják a ritmust, a gyors iramot. A harmadik műsorban három nő állt a helyükön – vélhetően ők is hozott anyag –, és remekek voltak. Majd meglátjuk, lesznek-e önjelöltek a továbbiakban.

Fiala pontosan szerkeszt fejben. Gyors kérdésekkel alapoz („*Miért van itt rossz hangulat?*”, „*Milyen a tipikus magyar?*”, „*Kik azok az értelmiségiek?*”) és építi fel tévedhetetlen pontossággal a második részben felbukkanó vendég személyét, akinek valamilyen közéleti-politikai történetére kellene emlékezniük az első részben szereplő résztvevőknek. Az élő itt annyira szó szerinti, hogy Keller László felkonferálásakor a vendég nem jelent meg, hanem üresnek hangzó gyanús másodpercek múlva beesett a stúdióba, elbotolván valami kábelben, esetleg a saját lábában. Fiala válaszkész és rendíthetetlen. Tudja, amit a jó színházcsinálók tudnak. Minden pillanatban örül, amikor az élet bejön a színpadra, nála a stúdióba. Alig lehet jobb kezdés, mint az elbotlott egykori közpénzügyi államtitkár. A televíziózás anygalkája szeretheti a messziről jött embert.

A fejben szerkesztés annyit tesz, hogy Fiala műsorának nagyjából minden perce előre ki van találva, mégis tág lehetősége nyílik az improvizációra. Fiala ugyanis figyel, és minden arroganciája ellenére lehetőséget ad a választásra. Nemcsak egyféle igazság létezik nála, még akkor sem, ha sejthető, hogy Fialának vannak válaszai a saját kérdéseire. Még szép! Mégsem azért nyomakszik, hogy azt elérje, hanem azért, hogy szülessen valami közös eredmény. Hogy mi, azt ő sem tudhatja előre.

A Messziről jött ember a műsor első felében kiteljesedik, a második rész a meghívott vendéggel valódi interjú. Fiala műsorvezetőként és riporterként mindent tud, amitől a riportalanyának össze kell szednie magát. Hozzá nem mehet be senki elmondani azt, amit szokott és ahogyan szokta. Fiala még akkor is kényelmetlen és kekk, amikor sejthető az együttérzése is. Láthatóan nehezen bocsát meg. Leginkább a kornak, amelyben működni kell.

Az első részben biztonsággal csördít az elmesélés kényelmét megajánló vendégek közé. Nála meg van engedve a „nem ezt kérdeztem”, ugyanis ő tényleg tudja, hogy mit kérdezt, és azt is, mire akar választ kapni. Fiala őszinte kíváncsisága adja meg a hitelét a show-nak. A második rész pedig a legizgalmasabb televíziós krimi, amit valaha láttam. Az ugrásra kész riporter figyelem párbajozik az egyre inkább magára találó riportalannal, aki egyszer csak kénytelen ráébredni: nem azért hívták be a stúdióba, hogy jól érezze magát és elmantrázza azt, amit szokott. A védekezés, a visszatámadás, a magyarázkodás, az önigazságba vetett mélységes hite egyre erősebb gesztusokra ragadtatja. Pupilla szűkül, arcizom ráng, alapozósínű verejték csöppen. Nincs kibúvó. Fialának vérre megy, tehát sebez. Igaz, ő is sebezhető. Bízunk benne, hogy akkor is ez történik majd, amikor fideszes politikusok érkeznek hozzá a stúdióba. A tény, hogy egyáltalán vendégként megjelennek nála, vajon csökkenti-e majd Fiala támadó kedvét, legömbölyíti-e arroganciáját? Hallottam én már őt kora reggel a KeljfelJancsiban Navracsiccsal keringőzni. Nem léptek egyszer sem egymás lábára. Nagyon vigyáztak.

A műsor utolsó öt percébe a szabadalmazott Fiala-telefonálást applikálták. A gyakorlatlan hallgató-nézők, akik ugranak a betelefonáló szóra, elmehetnek helyből a maflásért, mert kíméletlenül lekeverődnek, ha dicsérnek, ha szidnak, vagy ha mellébeszélnek. Majd megszokják, hogy gondolkozzanak, mielőtt kinyitják a szájukat. Enélkül ugyanis nem érdemes felhívni Fialát. Enélkül egyébként semmit sem érdemes.

Fiala – a messziről jött ember. **Fiala János** műsora. ATV, hetente.

Tetszik

48 ember kedveli. Legyél te az első az ismerőseid közül!

Kapcsolódó írások:

1. **Sándor Erzsi: Legyen ön is Vágóúr! (Legyen ön is milliomos! RTL Klub, hetente egyszer. Műsorvezető Friderikusz Sándor.)** Meg lehetne oldani szimplán is. Egy adást ki lehet bíni...
2. **Sándor Erzsi: Pszichothriller (Lélek Boulevard. Barkó Judit műsora. Duna TV, 2011. szeptember, ismétlések.)** Ahogy elnézem az erők vonalát kibontakozni, Barkó Judit úri középosztályba...
3. **Sándor Erzsi: Kultúrházomlás (Kultúrház, utolsó adás, szerkesztő-műsorvezető Winkler Nóra. MTV1, 2010. szeptember 5.)** Van annak valami indiszkrét bája, amiként a Tisztelt Háztól elhal...
4. **Sándor Erzsi: Irén, a nő (Psota a férfiak hálójában. RTL Klub, XXI. század. Szerkesztő Lázs Sándor. 2010. április 7.)** Az RTL Klub XXI. század című műsorának internetes önmeghatározása szerint...
5. **Sándor Erzsi: Cuppanós ödipuszi (ÖsszeEsküvők. Reality show, TV2.)** Amikor Hajdú Péter megkereste a TV2-t, és felajánlotta nekik, hogy...

Cimkék: Sándor Erzsi